

datum 1 augustus 2025

Nevedi streeft naar een dierwaardige manier van dieren houden en onderschrijft de principes die de RDa heeft geformuleerd. Wel dient dit streven in een bredere context gezien te worden en is wetenschappelijke onderbouwing essentieel.

Wetenschappelijke informatie en integraliteit

Op pagina 8 van de toelichting staat over wetenschappelijke informatie: 'Voor wetenschappelijke kennis is onder meer gebruik gemaakt van de Quickscan van CenSAS (november 2022), de dierinhoudelijke toets van de onderzoekersgroep bij het convenanttraject dierwaardige veehouderij en de EFSA- rapporten die gemaakt zijn met het oog op de aangekondigde herziening van de Europese regels voor dierenwelzijn.'

EFSA-rapporten zijn niet alleen gebaseerd op wetenschappelijke informatie, maar ook expert opinion. Daar moet wel onderscheid in gemaakt worden. EFSA-rapporten kunnen alleen als onderbouwing gebruikt worden wanneer die kennis gebaseerd is op wetenschappelijk onderzoek en niet op expert opinion, juist omdat er onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing is. Dus EFSA kan niet als wetenschappelijke onderbouwing worden gezien daar waar niet verwezen kan worden naar wetenschappelijke publicaties.

(Economische) voorwaarden

Uit de Economische impactanalyse van Wageningen Social & Economic Research (WSER) en Connecting Agri & Food (CAF) wordt geconcludeerd dat het totale investeringsbedrag dat gemoeid is met de regels in de AMvB in de orde van grootte ligt tussen de € 5,9 en 8,4 miljard. De omvang van dat bedrag is mede afhankelijk van de vraag of de aanpassingen met of zonder uitbreiding in de gebouwen kunnen worden gerealiseerd. De jaarlijkse kosten bedragen volgens WSER/CAF tussen de € 1,2 en 2,1 miljard. In scenario's met 20% tot 30% minder dieren dalen deze lasten weliswaar, maar dat gaat ten koste van productievolume en economische veerkracht en zal naast een directe economische impact op de veehouderijen ook een grote impact hebben op de andere schakels van de voedselproductieketen. Het zijn zeer forse bedragen die (bij voorkeur) door de markt óf via subsidies door de overheid betaald moeten worden. Het is volstrekt onduidelijk hoe dit ingevuld gaat worden. Het is essentieel dat bij handelsafspraken met derde landen afspraken worden gemaakt zodat er geen import van producten plaatsvindt die volgens lagere standaarden zijn geproduceerd. Onze ondernemers moeten niet met oneerlijke concurrentie geconfronteerd worden, terwijl ze zelf gedwongen worden tot forse investeringen. Dat is onrechtvaardig en mag niet het geval zijn.

Zonder realistische invoeringstermijnen en adequate ondersteuning leiden zulke verplichtingen tot het dalen van het inkomen van de veehouder en stijgen van de kostprijs van de dierlijke producten voor de consument. Dit heeft dus gevolgen voor de betaalbaarheid van deze producten als onderdeel van een evenwichtige voedselpakket.

Aanscherpingen van met name bezettingsdichtheden stellen jonge ondernemers voor forse financiële uitdagingen, wanneer zij net een bedrijf hebben overgenomen en met een hoge financiering te maken hebben. Een verlaging van de bezetting helpt niet mee aan de terugverdien capaciteit voor jonge ondernemers, de ondernemers van de toekomst waaraan de overheid telkens zegt veel waarde te hechten.

Gezien de zeer forse investeringen die gedaan moeten worden is het dringend gewenst dat de overheid het mogelijk maakt dat nu gereserveerd kan worden op toekomstige investeringen.

In de toelichting op pagina's 7, 8 over de intrinsieke waarde van het dier staat: 'Om de uitvoerbaarheid te borgen is hierbij wel met andere relevante aspecten rekening gehouden, zoals benodigd onderzoek, de economische gevolgen en de relatie met emissies.' Hier ontbreken enkele essentiële aspecten: vergunningverlening en verdienvermogen.

Concept AMVB:

- De aanscherping in artikel 2.38, derde lid, waarbij het aantal benodigde eetplaatsen moet worden verdrievoudigd is bij toepassing van voorraadvoeding volstrekt overbodig. En is dan voortdurend voer voor de kalveren aanwezig. Bovendien is het in het belang van de kalverhouderij dat de kalveren over voldoende voer kunnen beschikken.
- Volgens artikel 2.41a moet een kalf minimaal de eerste zes weken melk via de speen drinken, waarbij in de toelichting staat vermeld 'in zooghouding'. In het sectorplan Veal Forward was al opgenomen om onderzoek te doen naar hoe lang speenvoeding voor een kalf nodig/nuttig is. Omdat kalveren vanaf 2028 pas na minimaal 28 dagen vervoerd mogen worden stelt Nevedi voor om eerst minimaal de eerste vier weken melk via een speen voor te schrijven en onderzoek te doen naar het optimale moment van stoppen. Dit zorgt ervoor dat kalverhouders niet op voorhand hoeven te investeren om alle kalveren 1 tot 2 weken met een speen te voeren. Aangezien er zeer veel (positieve) ervaring is bij kalveren met drijfspenen en de meerwaarde van uit een speen kunnen drinken in zooghouding mogelijk beperkt of afwezig is, vindt Nevedi dat de aanvulling 'in zooghouding' uit de toelichting moet worden geschrapt.
- Artikel 2.41 derde lid: het woord gemiddeld, in de huidige tekst, moet blijven staan. De zin wordt dan: "De voeding bevat voldoende ijzer om een gemiddeld hemoglobinegehalte van ten minste 5,3 mmol/l te bereiken." Een wettelijke minimale waarde van 5,3 mmol/l per 2030 per individueel kalf, betekent dat op een veel hogere gemiddelde waarde gestuurd moet worden. Een gemiddelde waarde die leidt tot donker gekleurd vlees. De Europese consument die melkgevoerd kalfsvlees verwacht en hiervoor wil betalen, koopt dit vlees niet of voor een lagere prijs. De gevolgen voor de marktafzet en economie zijn niet goed te overzien en mogelijk heel groot voor de Nederlandse productie. In veal forward en in het getekende inlegvel van het convenant wordt Hb herkend als aandachtspunt en belangrijke stappen aangekondigd.